

ἄλλες περιοδικές ἐκδόσεις «Ὁ Βυσσινόκηπος» τοῦ Tchehoff, οἱ Δυστυχισμένοι» τοῦ Dostoevsky, οἱ «Σημείωσεις ἐνδὸς Κουνητοῦ» τοῦ Tourgenieff, μερικά ἄλλα μικρὰ ἔργα τοῦ Tchehoff, Andreeff, Tolstoi, Soloyach, Gorky, Korolenko κ. ἄ.

Μ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΗΘΕ ΤΙΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

Ἐνας ἄνθρ' ἔγερνε στὸ πέλαο, ἀγάπη μου, τὸ πα-
νώριο νησί σου καὶ ἡ εὐωδία του εἶναι ἡ ζωούλα σου,
τῶν περασμένων σου ἡμερῶν ἡ ζωούλα. Βλέπω τὸ κά-
στρο πού ἀγκαλιαστὸ μὲ τὰ κυπαρίσσια δρμάει πρὸς
τὴ θάλασσα καὶ πού οἱ βράχοι ἀκίνητοι καὶ γυρτοὶ
πάντα γλυκοαυτιάζονται τὸ αἰῶνιο τῆς τραγουδι-
σμα· καὶ βλέπω τὰ σπίτια, πού ὑψώνεται ἡ ζωὴ
γαλήνια, σιωπηλῆ, ὅμοια μὲ τὴ ζωὴ τῶν τάφων.

Βγαίνω καὶ φιλῶ τὸ χῶμα τῆς γῆς αὐτῆς, ἀπὸ
ἡ ἀγκαλιὰ τῆς κρατᾷ τὰ περασμένα σου ὅλα, τὰ
περασμένα σου πού ἦρθα νὰ προσκυνήσω.

Καὶ καθὼς περπατῶ στοὺς δρόμους, τὸ πάτημά
μου τὸ δικό σου πασιζεὶ νὰ βρῆ καὶ λέω μέσα μου:

— Αὐτὸ, τὸ εἶδε καὶ ἡ ἀγάπη μου;

Πάτησ' ἐδῶ τὸ ἱερό τῆς πόδι; Καὶ νοιώθω τὸ
εἶναι μου νὰ ριζώνεται σ' αὐτὸ τὸ χῶμα καὶ τὴν
ἀγάπη μου νὰ ὑψώνεται ὡς τὰ οὐράνια. Καὶ σὲ κά-
θε φυλλομουρμούρισμα, στὴ δροσιά ἀπὸ τὰ στέρια
ἀργοσταλάζουσε καὶ στοῦ κυματιοῦ τὸ κελάδισμα,
τόνομά σου, τὸ γλυκὸ σου τὸ ὄνομα ἀκούω.

Καὶ σὲ προσμένω σὲ τούτο τὸ ἀκρογιάλι, νὰ μ'
ὀδηγήσης ἐσὺ στὰ παλάτια καὶ στὶς ὀμορφίαις τῆς
πατρίδας σου, — ἐδῶ, στὸ καθαρὸ καὶ ὀλόασπρο ἀ-
κρογιάλι, πού ξέγνοιαστοὶ περπατᾶνε οἱ ἄνθρωποι, —
πὼς τοὺς ἀγαπᾶω αὐτοὺς τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους,
πού δι' ζῶνε παρὰ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ νησιοῦ των.
Παγαίνω στὸ σπίτι σου. Καὶ κοιτᾶω — κοιτᾶω τὸ
κλειστὸ παραθύρι σου, σὰ νὰ μοῦ φαίνεται πὼς σὲ
μιὰ στιγμή θ' ἀνοίξῃ καὶ θὰ λάμψῃ τὸ ὠραῖο σου
κεφάλι.

Νὰ ἡ καμαρὰ σου! Κοιτᾶω τὸ τραπέζι, πού τις
νύχτες καθόσουνα καὶ διαβάζεις, τὰ βιβλία πού κλέ-
θανε τις ματιές σου, τὸ πιάνο, πού πάνω σὰν περι-
στερές φτερούγαν τὰ κρινεχέρια σου, καὶ ὅλες οἱ
περασμένες σου μέρες μπαίνουν στὴ ζωὴ μου. Ὡ!
πὼς ξεχνέμαι στὴν ἐρημικὴ λευκότη τῆς κάμαρας
σου, πού ὁ ἥλιος πλημμυράει.

Ἐρῆμος ὁ κῆπος τώρα. Θέλω νὰ βρῶ τὰ πατή-
ματά σου, τις ματιές σου... Κάθε κρότος μοῦ κάνει
τὴν καρδιά νὰ σκιρτάει πάντα. Θαρρῶ πὼς κάθε στι-
γμὴ θὰ παρουσιαστῆς μπροστά μου.

Πὼς εἶναι προσεχτικὰ, προσεχτικὰ ἡ ψυχὴ τώρα
στὸ καθετί...

Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ὅλο τὸ νησί σὲ προσμένει
ὡς μιὰ ἀγκαλιὰ, μοῦ φαίνεται πὼς ὅλοι οἱ ἄνθρω-
ποι, καθὼς πρὸς τὴ θάλασσα ὑψώνουνε τὰ μάτια,
ἐσένα καρτεράνε.

Δὲν ἀργησε νὰ λάμψῃ ἡ εὐλογημένη αὐγὴ, πού
θάρχόσουνα νὰ μὲ βρῆς. Ἡ θάλασσα ἀνθίζει καὶ
μοσχοβολαὶ καθὼς δέχεται τὸ καθρέφτισμά σου καὶ
ὁ οὐρανὸς στὸ γλυκοανάβλεμμά σου δροσοανασαινεὶ
μὲ χαρὰ. Σὰ μύρια χέρια ὑψώνονται τὰ κύματα καὶ
κρίνα σπέρνει τα ὁ ἀφρὸς στοῦ καρβιτοῦ τὸ διάβα.

Ἄχ! μανουῖλα μου, ἤθελα νὰ σέχω κοντά μου
τώρα, γιὰ νὰ σοῦ πῶ τὴν εὐτυχία μου. Γυρίζω καὶ

κοιτάζω τοὺς ἀνθρώπους, πού ὥστόσο δὲν προσέχουνε
στὸ καρᾶνι. Ὡ! μοῦρχεται νὰ φωνάξω, νὰ τοὺς τὰ
πῶ ὅλα! — νὰ! ἡ ἀγάπη μου ἔρχεται σὲ μένα!

Θυμᾶσαι, καλὴ μου μάνα, σὰ μὲ γλυκοαναούρι-
ζες τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ στρά μούταζες, χίλια καλούδια
νὰ μοῦ φέρης καὶ νὰ μὲ πᾶς σὲ χρυσὰ παλάτια καὶ
τὰ μάτια μου ἀκολουθᾶνε τὰ λόγια σου μακριά!
Μὰ τώρα ὅ,τι πρόσμενε ἡ ψυχὴ μου, ὅ,τι λαχταροῦσα
νὰ! πού ἡ ὠραία θάλασσα μοῦ τὸ φέρνει. Καὶ δὲ
θυμᾶσαι ἐτούτῃ τῇ στιγμῇ, πὼς ἀπὸ τὴν πατρίδα
μου ἔρχεσαι, δὲ θυμᾶσαι τις περασμένες μας ἡμέρες,
ἀγάπη μου μοῦ φαίνεται πὼς σὰν πρώτη φορὰ σὲ βλέ-
πω, σὰ νὰ βγαίνης ἀπὸ τῆς θάλασσας τοὺς κόλπους.

Βλέπω τὰ μάτια σου φουσκωμένα ἀπὸ τὰ κλάμ-
ματα καὶ τὸ πρόσωπό σου βαθουλωμένο ἀπὸ τὸν πό-
νο, πού ὅλη νύχτα τρυγοῦσε μέσα σου καὶ τὰ μάτια
σου μοῦ φαίνονται πῶς βαθιά ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, σὰ ν'
ἀντίκρυσαν τὴ Νύχτα κάτι τι μεγάλο, ἀπέραντο,
πού τώρα κλείνεται μέσα σου.

Γιὰ πάντα! Νὰ τί ὁ πόνος χαραῖζε στὴ μορφή σου.
Καὶ σφίγγοντάς σου τὸ χέρι, ἐνοιωσα μιὰ τρομέρα
νὰ μὲ περνᾷ καὶ εἶπα στὴν ψυχὴ μου, σὰ σὲ κοι-
τάζω:

— Τί ἄλλο πικρὸ;

Ἐῆρω πὼς ὅλη τὴν νύχτα δὲν ἐκοιμήθηκες, ξέ-
ρω πὼς κοιτοῦσες τὸ γράμμα μου κλαίγοντας, τὸ
γράμμα μου πού γιὰ πρώτη φορὰ σοῦ μιλοῦσε ἡ ἀ-
γάπη μου. Καὶ θυμᾶσαι, σὰν μπήκαμε στ' ἀμάξι σὲ
εἶδα νὰ χλωμιάνεις καὶ νὰ σὲ παράση ἕνας μεγάλος
φόβος, ὡς νὰ σ' ἀρπαῖζε ἀπ' ὅλα γιὰ πάντα, γιὰ
ἕνα δρόμο ἀτέλειωτο. Καὶ εἶδα τὸ κορμάκι σου νὰ
τουρτουρίζῃ καὶ ἡ καρδιά σου νὰ τρέμῃ ὡσὰν τὸ
κρίνο.

Μὰ γιατί κλαῖς ἀκόμα; Γιατί κλαῖς;

Καὶ μοῦ εἶπες σφίγγοντάς μου τὸ χέρι μέσα στὰ
δικά σου.

— Φοβάμαι! Φοβάμαι!

Καὶ τὰ κρία σου τὰ χέρια στάλααν μῦρα στὸ
κορμί μου.

Πὼς μ' ἀρέσει νὰ σὲ βλέπω ἔτσι πάντα, χλω-
μὴ πάντα, νὰ τρέμῃς σύγκορμη καὶ νὰ μοῦ σφίγγῃς
τὸ χέρι σὰν παιδάκι πού ζητάει βοήθεια.

Πὼς κοιτάει τὸ διάβα σου σαστισμένος ὁ κόσμος.
Ὅλοι τώρα σὰ νὰ φοβοῦνται γιὰ σένα, σὰ νὰ βλέ-
πουνε κάτι καινούργιο στὴ μορφή σου. Καθένας κα-
θὼς σὲ κοιτάζει σὰ νὰ κρούβει καὶ μιὰ σκέψη πού
φοβάται ν' ἀντικρύσῃ. Θέλω αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους
ἕναν — ἕναν νὰ τοὺς πιάσω καὶ νὰ τοὺς πῶ:

— Ἐῆρετε, καλοὶ μου; Αὐτὴ 'να ἡ ἀγάπη μου.
Αὐτὴ πού τὸ διάβα τῆς εἶναι ἡ χαρὰ τῶν ματιῶν
σου καὶ ἡ εὐλογία, εἶναι δικιά μου.

Ἦθελα ὅλοι νὰ μάθουνε τὴν ἀγάπη μας· καὶ οἱ
γριές τὰ βράδια στὰ παιδιὰ νὰν τὴν ξαψηγοῦνται σὰν
παραμῦθι γλυκὸ καὶ ὄντας μαζί περναῖνε τοὺς δρό-
μους, νὰ βγαίνουνε ὅλοι στὰ παραθύρια καὶ νὰ μι-
λᾶνε, νὰ μιλᾶνε γιὰ τὴν ἀγάπη μας... Ἐχασα ὅλη
τὴν ψυχὴ μου καὶ τὴν ἀγάπη μου στὴ Ζωὴ τοῦ νη-
σιοῦ σου. Ἄς σοῦ πῶ τὴν τραγουδιὰ ἡ θάλασσα τὴν ἀ-
γάπη μου, ἄς σοῦ πῶ τὴν ἱστορίαν ἡ νύχτα· καὶ τὰ
δέντρα, καθὼς περναῖς, νὰ γέρνουνε πρὸς τὸ κεφάλι
σου τὰ κλώνια καὶ νὰ σοῦ γλυκολέν τὰ λόγια μου.

Καὶ ὀλάκερη τοῦ νησιοῦ σου ἡ Ζωὴ μέσα μου
θὰ ν' ἀνθίζῃ. Καὶ ὅταν τῆς ξενητιάς τὸ χῶμα θὰ
πατῶ, θὰ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ πάτημά μου χτυ-
πᾷ καὶ στῆς πατρίδας σου τις στρατές.

Πὼς μοῦ φαίνονται ὅλες γνώριμες! Μοῦ φαίνε-
ται πὼς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους χρόνια καὶ

χρόνια τοὺς γνωρίζω, πὼς κάθε μέρος πού βλέπω τό-
χω ξαναδῆ δῶ καὶ χρόνια πίσω.

Θυμᾶσαι μιὰ βραδιά — εἴτανε ἡ στερεὴ βραδιά —
πού διαθήκαμε τὸ καθαῖο κι ὀλόασπρο ἀκρογιά-
λι, πού μονάχα ἡ θάλασσα μὲ φύκια ραίνει καὶ μπή-
καμε σ' ἕνα περιβόλι. Εἶσουν ντυμένη στὰ κατὰλευκα.
Θυμᾶσαι. Μιὰ νύχτα τόσο καθαρὴ καὶ τόσο κρία,
πού μοῦ φαίνονταν πὼς τὸ μέτωπό μου ἀκουμποῦσε
πάνω σὲ κρούσταλλα. Σὲ κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιὰ
μου καὶ ἡ ματιὰ σου σφτερούγιαζε πρὸς τὸ φωτεινὸ
κ' ἐρημικὸ δρόμο, πού στὸ πέλαο ἀνοίγει τὸ φεγγάρι.
Μὴ κανένα μας λόγο, μὲ κανένα μας σάλεμα τῆς
νύχτας τῇ γαλήνῃ δὲν ταραξάμε· καὶ εἴτανε σὰν
ἕνα ὀράτο χέρι νὰ μᾶς νανουρίζῃ μέσα σὲ χρυσὴ
κούνια. Κάπου — κάπου μόνο κἀνα ξερόφυλλο ἐπέφτε
γλυστρώντας πὰ στὸ σκοτάδι τῆς Νύχτας καὶ οἱ
εὐωδίαις τοῦ χυνόπαρου καὶ ἡ δροσάδα σκορπίζονταν
τόσο γαλήνια καὶ τόσο σιγὰ, πού λέγαμε πὼς στα-
λάζουσε ἀπὸ τ' ἀστέρια, πού ἕνα — ἕνα ἀνοιγαν στὴ
Νύχτα, ὡς νυχτολοῦλοῦδα. Ἐνα περιβόλι ὁ οὐρανὸς
ἀπόψε, πού εὐωδίαις πλανέβουνε τὰ μάτια μας. Πὼς
τὸν κοιτάζαμε, πὼς τὸν κοιτάζαμε!

Καὶ σὲ εἶδα νὰ ὑψώνεσαι καὶ τὸ κεφάλι σου ν'
ἀκουμπήσῃ πάνω στὸ κρούσταλλό του καὶ τὰ στέρια
πού τὸ μέτωπό σου φιλοῦσανε εἶδα νὰ πέφτουνε
βροχὴ πάνω στὰ μαλλιά σου, πού ξέπλεγα ἀπλώ-
νονταν παντοῦ ὡσὰν τὴ Νύχτα. Καὶ εἶδα τὸ φεγ-
γάρι πράσινο πράσινο νὰ κατεβαίνει καὶ νὰ σοῦ στε-
φανώνῃ τὸ κεφάλι: — ναι, ὅλο τὸ φεγγάρι ἔβλεπα στὸ
μέτωπό σου.

Καὶ τὸ κορμάκι σου παραδέρνε στὴν ἀγάπη· καὶ
τὸ κεφάλι σου σαλιέβει ἀνήσυχο, ὡς παραδέρνει ἡ
φοινικιά ὄντας, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦρανοῦ, ὁ Βορριάς
σὰ φεῖδι σκαλώνει στὸ κορμί τῆς καὶ τὴν ταραῖζει
σύρριζα.

Ναι! Σὰν σπαθιά φοινικιάς σάλεθαν τὰ μαλλιά
σου τώρα καὶ σκορπίσανε φλόγες στὸ κορμί μου,
καθὼς τὰ χαιδέθαν τὰ χέρια μου.

Κι' ὅσο τὰ κοιτάζω, ὅσο τὰ χαιδέθω τόσο ἀπλώ-
νονται σὰ θάλασσα μπροστά μου ἀτέλειωτη. Θέλω
τὰ μαλλιά σου ὅλα ν' ἀγκαλιάσω, νὰ τὰ σφίξω στὴν
ἀγκαλιὰ μου.

Μὰ σήκωσες τὸ μέτωπό ψηλά, τὰ χέρια σου
ἀπλώθησαν σὰ φτεροῦγες καὶ μοῦ εἶπες:

— Ὅα μ' ἀγαπᾶς πάντα ἔτσι;

Καὶ κείνη τῇ στιγμῇ ἤθελα ὁ ὠραῖος θάνατος
νὰ μᾶς στεφάνωνε!...

Μείναμε ὡς τὴν αὐγὴ μὲ τὴ Νύχτα συντροφιά.
Κι' ἀκούγαμε τὴ Νύχτα νὰ μᾶς σιγοτραγουδᾷ γιὰ
τὴν ἀγάπη μας μακριά στένοντάς μας κ' ἐμέναμε
ἀκίνητοι, ὀλότρεμοι σὲ κάτι τι, πού μᾶς περνοῦσεν
ὠραῖο, τρομερό. Γιὰ πάντα!

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΔΕΒΑΡΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠАЗΑΡΟ

(Στὴ στήλη αὐτὴ θὰ κρεμάμε κάθε βδομάδα, σὰν κε-
φάλια ληστῶν, ὅλες τις ὀσυνταξίες κι ἀνορθογραφίες πού
βρίσκονται σὲ καθαρειοῦσανικὰ βιβλία. Συνεργάτες τῆς
στήλης αὐτῆς θίνα οἱ ἀναγνώστες μας, ἀρκεῖ μοναχὰ
πλάι στὸ βαρβαρισμὸ πού θὰ μᾶς στέλνουνε νὰ σημειώ-
νουν τὸνομα τοῦ βιβλίου καὶ τὸν ἀριθμὸ τῆς σελίδας πού
βρίσκειται).

«... Νομίζομεν ὅτι ἡ μελιόρροτος γλώσσα
τῶν ἱεροκηρῶν μας καλλίτερα θὰ ἦτο νὰ ἐρη-
τόρευεν ὑπὲρ πρακτικωτέρων καὶ κοινωνικωτέ-
ρων ἀρετῶν, ἀφ' ἵν' οὐκ εἴη τὴν ἔρευναν κτλ.»

(«Ἀκρόπολη» 2 τοῦ Μάη, σελίδ. 2, στήλη 2,
στὰ Λακωνικά).